

JOSEP ROVIROSA OLIVÉ, secretari general de la Fundació Consell de la Informació de Catalunya,

CERTIFICA: Que en relació a l'expedient núm. 1/2023 els membres del Consell de la Informació de Catalunya van adoptar per unanimitat i en reunió virtual de data 17 d'abril de 2023 el següent acord, segons la documentació de l'expedient:

Expedient núm. 1/2023

ASSUMPTE: Queixa presentada per J.S. en relació a una informació publicada al diari *El Punt Avui* i a una piulada de la periodista que signa la informació, per entendre que es vulnera el criteri 09 del Codi Deontològic.

ANTECEDENTS O FETS

El 5 de gener de 2023, J.S. s'adreça al Consell de la Informació de Catalunya mitjançant un correu electrònic on expressa la seva queixa respecte una notícia publicada el 30 de desembre de 2022 al diari *El Punt Avui* (adjunta captura de pantalla) on es fa referència al cas d'una persona desapareguda que va ser trobada morta a Pardines –el Ripollès–. En el seu escrit, S. argumenta que la notícia “indica el nom complet del meu pare, així com un detall personal de la família, de que els Mossos havien trobat una carta. El tema de la carta i el model del cotxe, entenc que és informació i no és falsa, d'acord. El que sí que no acabo d'entendre és la necessitat de posar el nom en la seva totalitat.”

L'autor de la queixa explica també que es va posar en contacte per correu electrònic amb la redactora de la notícia, la periodista Tura Soler, i que la seva resposta va ser que “hi havia un altre cas d'un desaparegut i que per no generar confusió als lectors i lectores, doncs que havia de posar el nom”. L'autor de la queixa exposa també que no entén massa l'argument que se li ha donat, perquè les inicials del seu familiar eren A.S.C. i les de l'altra persona desapareguda, J.D.

Relacionat encara amb la mateixa informació, però per una via diferent, J.S. explica que el mateix 30 de desembre a la xarxa social Twitter (adjunta captura de pantalla), un usuari va publicar “I us oblideu d'un detall important...”, al que Tura Soler, des del seu compte personal, va respondre “Suposo que sé a què et refereixes... De qui era avi”. En el seu escrit de queixa, J.S. exposa: “Aquí ningú parla de qui era avi, i ella ja ho treu, no sé què buscava amb això. El meu pare era avi d'una persona coneguda, per posar-vos en context. Cal dir que la persona que va fer la pregunta va esborrar el *tuit*, ja que és un servidor públic i els seus superior en rang així li van demanar.”

El 25 de gener de 2023, uns dies més tard de presentar la seva queixa al Consell de la Informació de Catalunya, J.S. torna a escriure al CIC explicant que havia sol·licitat a *El Punt Avui* que la notícia es desindexés dels cercadors perquè no es pogués trobar a internet, i adjunta còpia de la resposta del *webmaster* del diari:

“Bon dia,

Tal i com ens va demanar hem procedit a:

- *Hem marcat la notícia per tal que no es torni a indexar als cercadors*
- *Hem fet la petició a Google per desindexar els dos articles del seu cercador. Aquest pas pot tardar uns dies en ser efectiu.*

Salutacions

Webmaster”

Per acabar el correu, J.S. afirma que “avui, dia 25 de gener, he trobat a través del cercador la notícia activa, adjunto captura de pantalla.” Val a dir, però, que segons ha comprovat l'autor d'aquesta ponència, en el moment de redactar-la –abril de 2023– la

notícia d'*El Punt Avui* no es pot trobar si es fa cerca als principals cercadors d'internet i només es pot trobar si es fa cerca interna a la pròpia web del diari.

AL·LEGACIONS

Vista la queixa presentada per J.S., el Consell de la Informació de Catalunya s'ha posat en contacte amb *El Punt Avui*, que ha exposat les següents al·legacions:

"En relació a la queixa formulada pel senyor J.S. respecte de la notícia publicada al nostre diari el dia 30 de desembre de 2022 en què s'informava que el seu pare va ser trobat mort a Pardines (Ripollès) volem al·legar el següent:

1. *La troballa del cos d'una persona desapareguda és un fet noticiable en un diari de les nostres característiques.*

2. *Considerem que la notícia està donada en la seva justa dimensió, que totes les dades que s'hi donen són certes i que s'exposen amb el màxim respecte.*

3. *L'explicació del perquè es dona el nom de la persona trobada és en el paràgraf final del breu: "... A.S., de família originària de Pardines, havia estat entrenador i president del club de futbol d'Arenys de Munt. Va ser un membre molt actiu de la penya blaugrana i va estar vinculat al teixit associatiu del seu poble". És a dir, considerem que es tracta d'una persona d'una certa rellevància al seu municipi i prou coneguda i per això en publiquem el nom.*

4. *Tenim per norma no posar mai inicials per a referir-nos als protagonistes de les notícies. És un criteri editorial. Si alguna vegada ho hem fet, ha estat per error. Considerem que l'ús d'inicials pot comportar confusions, malentesos i especulacions en notícies de proximitat. En tenim constància. Quan considerem que s'ha de mantenir l'anonimat no donem ni el nom ni les inicials. Quan tenim el nom i considerem que és rellevant, el donem, com ha estat en aquest cas.*

5. *La conversa a Twitter a què es refereix el senyor S. es va produir en el compte personal de la Tura Soler i com una conversa personal considerem que s'ha d'entendre. En tot cas, mostra que la periodista va obviar la relació de parentiu del pare del senyor Soler amb una persona coneguda i en la notícia es va limitar a exposar la seva activitat en el teixit associatiu d'Arenys de Munt."*

PONÈNCIA

El criteri del Codi Deontològic que la informació analitzada podria estar vulnerant és bàsicament el novè –Respectar el dret a la privacitat–, que deixa palès que *"les persones han de ser tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables. Cal evitar les intromissions innecessàries i les especulacions gratuïtes sobre els seus sentiments i circumstàncies"*. A més, la informació sobre la que es basa aquesta ponència està relacionada amb el suïcidi d'una persona, fet sobre el que també fa referència el criteri novè del Codi: *"Els casos de suïcidi només es difondran quan tinguin rellevància personal o siguin de manifest interès públic, tenint en compte, a més, el risc d'un efecte mimètic"*.

Veient l'escrit de queixa presentat, es percep que el principal malestar amb la informació publicada està relacionat amb el fet que es publicués el nom i cognoms de la persona que va ser trobada morta, i és el que demana expressament a la periodista que ha redactat el text quan s'hi posa en contacte per correu electrònic. Així ho expressa el mateix S. a la primera queixa que presenta davant el CIC: *"El tema de la carta i el model del cotxe, entenc que és informació i no és falsa, d'acord. El que sí que no acabo d'entendre és la necessitat de posar el nom en la seva totalitat."*

Davant d'aquest fet, però, les al·legacions presentades per *El Punt Avui* són clares quan el mitjà assegura, en el tercer punt del seu redactat, que “Considerem que es tracta d'una persona d'una certa rellevància al seu municipi i prou coneguda i per això en publiquem el nom” i quan al quart punt del mateix text afirma que “tenim per norma no posar mai inicials per a referir-nos als protagonistes de les notícies. És un criteri editorial. Si alguna vegada ho hem fet, ha estat per error. Considerem que l'ús d'inicials pot comportar confusions, malentesos i especulacions en notícies de proximitat. En tenim constància. Quan considerem que s'ha de mantenir l'anonimat no donem ni el nom ni les inicials. Quan tenim el nom i considerem que és rellevant, el donem, com ha estat en aquest cas”. Per tant, el mitjà ha publicat la informació seguint els seus criteris editorials i de noticiabilitat donada la identitat de la persona que va ser trobada morta. El diari, a més, justifica publicar un cas de suïcidi perquè, segons la seva línia editorial, “*La troballa del cos d'una persona desapareguda és un fet noticiable en un diari de les nostres característiques*” i “*Considerem que la notícia està donada en la seva justa dimensió, que totes les dades que s'hi donen són certes i que s'exposen amb el màxim respecte.*”

I, a tot això, no es pot oblidar que el presentant de la queixa, J.S., va sol·licitar al diari *El Punt Avui* que retirés la notícia dels principals cercadors d'Internet i que el mitjà va respondre a la seva demanda, com s'ha pogut comprovar a l'hora d'elaborar aquest informe.

Tema a part de la publicació de la notícia, hi ha la piulada a Twitter de la periodista que va redactar la informació, Tura Soler, el mateix dia de la publicació. Recordem que Soler li respon a un usuari que afirma que s'ha oblidat un detall important, que “Suposo que sé a què et refereixes... De qui era avi”. En aquest cas, en què la periodista actua a títol personal, com recorda *El Punt Avui* a les seves al·legacions, sí que es podria considerar que s'ha vulnerat un Criteri del Codi Deontològic, concretament el primer –Informar de manera acurada i precisa–, on s'hi recull, entre d'altres aspectes, que “els mitjans han d'observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions, difondre únicament informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets.” Aquesta frase final dient “de qui era avi” és una conjectura, i encara que *El Punt Avui*, a les al·legacions, afirmi que la piulada, “mostra que la periodista va obviar la relació de parentiu del pare del senyor S. amb una persona coneguda i en la notícia es va limitar a exposar la seva activitat en el teixit associatiu d'Arenys de Munt”, fer una piulada d'aquestes característiques relacionades amb una informació sobre un cas de suïcidi és poc ètic.

De conformitat amb la ponència, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent

ACORD:

Es considera que no s'ha vulnerat cap criteri del Codi Deontològic amb la redacció i publicació de la informació al diari *El Punt Avui* relacionada amb la troballa a Pardines del cos d'una persona que havia desaparegut. Es podria plantejar una possible vulneració del criteri 9 pel fet que es va publicar el nom i cognoms de la persona que va morir, però d'acord amb les al·legacions presentades pel diari, el criteri editorial i el fet que la persona morta fos coneguda al seu municipi, s'entén que no hi ha hagut vulneració de cap criteri.

Sí que se n'hi podria trobar, en canvi, a la piulada que l'autora de la informació, Tura Soler, va fer el mateix dia de la publicació de la notícia, i fent-hi referència directament, quan va donar per suposat que sabia de qui era avi la persona que havia mort i ho

deixava com una incògnita. Si bé fa la piulada a títol personal i no sota la publicació de cap mitjà, es considera que amb aquest tipus de publicacions es vulneraria el criteri 1 del Codi Deontològic perquè el que afirma és més una conjectura que una informació i no respon als criteris d'ètica a què hauria de respondre el periodisme.

I per que així consti s'estén la present certificació, amb el vistiplau del president, a Barcelona en data 18 d'abril de 2023. Certifico.

Vistiplau
Josep Carles Rius
President

Josep Rovirosa
Secretari General